

Resurssituasjonen i grunnopplæringen, 2007

På oppdrag fra Utdanningsdirektoratet har Senter for Økonomisk forskning beskrevet resurssituasjonen i grunnskole og videregående skole. Rapporten tar for seg både nivået på resurssituasjonen og forskjeller i ressursbruk mellom kommuner og mellom skoler.

RAPPORT | SIST ENDRET: 31.05.2007

Tittel:

Ressurssituasjonen i grunnopplæringen

Rapporten:

Ressurssituasjonen i grunnopplæringen (pdf)

Forfatter:

Torberg Falch, Per Tovmo

Utgiver:

Senter for økonomisk forskning

År:

2007

Grunnskole

I de senere årene er ressursinnsatsen i grunnskolen preget av betydelig stabilitet. I 2005 utgjorde kommunale driftsutgifter per elev i gjennomsnitt 63 400 kroner. Dette var en nominell økning på 3,6 prosent fra året før, og hele 87 prosent av kommunene hadde en økning i nominelle driftsutgifter. Deflateres utgiftene slik at det tas hensyn til pris- og lønnsveksten, var det en realøkning i ressursbruken på 0,6 prosent. De fleste kommunene hadde driftsutgiftene per elev som lå ganske nært gjennomsnittet på 63 400 kroner, og halvparten av kommunene lå innenfor et intervall på rundt 18 500 kroner.

I 2005 var variansen til behovskorrigerede utgifter per elev 75 prosent lavere enn variansen til faktiske utgifter. Dette betyr at variasjonen mellom kommunene i hovedsak skyldes ulikheter mellom kommunene de ikke kan gjøre noe med, som antall elever og bosettingsmønster.

Antall lærertimer per elev er preget av stor stabilitet fra 2002–2003 til 2006–2007, men det har vært en svak økning i lærertimer per elev fra 2004–2005 til 2006–2007. Dette skyldes en økning på 1.-4. trinn, mens det har vært en nedgang på 5.-10. trinn. Det er liten endring i spredningen i lærertimer per elev fra 2004–2005 til 2005–2006, men spredningen øker noe i 2006–2007. Skolestørrelse er en viktig faktor bak variasjonen i ressursinnsats per elev.

Det er langt på vei de samme kommunene i 2002 og 2005 som har lave og høye driftsutgifter per elev. Typiske kjennetegn for kommuner med lave driftsutgifter per elev er høyt innbyggertall og konsentrert bosettingsmønster, noe som gjør at utgiftsbehovet er klart under landsgjennomsnittet. Videre bruker disse kommunene relativt lite ressurser på spesialundervisning, men relativt mye på ressurser på fremmedspråklige elever.

Videregående opplæring:

Fra 2004 til 2005 økte driftsutgiftene per elev med 1,7 prosent. Dette tilsvarer en reell nedgang på 1,3 prosent når det tas hensyn til lønns- og prisveksten. Utgiftene til studieforbereende fag har vært relativt stabile fra 2003. Det har imidlertid vært en realnedgang i driftsutgiftene både mellom 2003/2004 og mellom 2004/2005. Også for yrkesfagene har det vært en realnedgang fra 2004 til 2005 på rundt en prosent.

I 2005 varierte driftsutgiftene per elev over et intervall på 15 000 kroner. Halvparten av fylkeskommunene hadde driftsutgifter innenfor et intervall på om lag 7500 kroner. Variasjonen mellom fylkene er større når en ser på utgiftene til yrkesfag enn til studieforbereende fag. Ser en på behovskorrigerede utgifter er variansen ti prosent lavere enn i de ukorrigerede driftsutgiftene, noe som betyr at ti prosent av variasjonen i samlede utgifter kan forklares med ulik fordeling av søkere mellom studieforbereende og yrkesfaglige studieretninger.

Sammenligner en fylkeskommunene med lavest og høyest ressursbruk per elev, har fylkeskommunene med lavest ressursinnsats flest innbyggere og en relativt tett bosetting. Disse har også relativt mange elever på "billige" studieretninger og få på "dyre" studieretninger. Fylkeskommuner med høyt ressursbruk ligger imidlertid nært landsgjennomsnittet når det gjelder sammensetning av elever på studieretninger, så studieretning har ikke en symmetrisk effekt.